

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

VADLĪNIJAS KONTROLĒTO DARĪJUMU PĀRSKATA AIZPILDĪŠANAI (transfertcenu joma)

Materiāls sagatavots: 17.09.2026.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: pirmreizējs materiāls

Saturs

Ievads.....	3
Kontrolēto darījumu pārskats	4
Kontrolēto darījumu pārskata sagatavošana un iesniegšana	5
Iesniegšanas nosacījumi un termiņi	5
Kā rīkoties, ja kontrolēto darījumu pārskata klasifikatorā nav pieejams atbilstošs darījuma veids vai tirgus cenas (vērtības) indikators	5
Darījuma veida "Cits" izmantošana.....	6
Kā identificēt darījumus, kas jānorāda kontrolēto darījumu pārskatā.....	6
Kā noteikt kontrolētā darījuma veidu	7
Kā noteikt kontrolētā darījuma vērtību	7
Vai kontrolēto darījumu pārskatā jānorāda pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	8
Kontrolēto darījumu pārskata aizpildīšanas paraugs	8
Vai pastāv iespēja augšupielādēt EDS dokumenta "Kontrolēto darījumu pārskats" datni XML formātā	11
Jautājumi un atbildes par kontrolēto darījumu pārskata aizpildīšanu	11
Kontrolēto darījumu norādīšana kontrolēto darījumu pārskatā	11
Tirgus cenas (vērtības) intervāls	13
Metodes un metožu kombinācijas	13
Kontrolēto darījumu pārskata iesniegšana un būtiskums	14
Trešo pušu izmaksu pārdales darījumi	15
Darījumu grupēšana	15
Finanšu darījumi	16
Kapitāldaļu darījumi	18
Kravu ekspedīcijas pakalpojumi	20
Kam jāpievērš uzmanība	22
Prasību neievērošanas sekas	22
Biežāk sastopamie riski	23
Saistītā informācija	23

Ievads

Vadlīniju mērķis ir sniegt praktisku un viegli saprotamu informāciju par kontrolēto darījumu pārskata sagatavošanu, aizpildīšanu un iesniegšanu, kā arī veicināt normatīvo aktu prasību vienveidīgu izpratni un piemērošanu transfertcenu jomā.

Vadlīnijās ir iekļauta jautājumu un atbilžu sadaļa, lai atvieglotu kontrolēto darījumu pārskata aizpildīšanu un palīdzētu nodokļu maksātājiem ātri atrast nepieciešamo informāciju. Sadaļā apkopoti praksē biežāk uzdotie jautājumi par kontrolēto darījumu pārskata aizpildīšanu, sniegti skaidrojumi par normatīvo aktu prasību piemērošanu, kā arī praktiski piemēri dažādām situācijām.

Atbildes sniegtas saskaņā ar transfertcenu jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem:

- likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.² pantu;
- Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 4. panta otrās daļas 2. punkta "e" apakšpunktu;
- Ministru kabineta 2017. gada 14. novembra noteikumu Nr. 677 "Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma normu piemērošanas noteikumi" 7.–19. punktu;
- Ministru kabineta 2018. gada 18. decembra noteikumu Nr. 802 "Transfertcenu dokumentācija un kārtība, kādā noslēdzama nodokļu maksātāja un nodokļu administrācijas iepriekšēja vienošanās par tirgus cenas (vērtības) noteikšanu darījumam vai darījumu veidam" 2.–4. punktu;
- Ministru kabineta 2023. gada 27. jūnija noteikumu Nr. 333 "Zemu nodokļu vai beznodokļu valstu un teritoriju saraksts" 3. punktu.

Skaidrojumu sagatavošanā ņemts vērā arī Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) dokuments "Transfertcenu noteikšanas vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem un nodokļu administrācijām¹" (turpmāk – ESAO Transfertcenu vadlīnijas).

Vadlīnijās ietvertie skaidrojumi ir informatīvi un izstrādāti, pamatojoties uz normatīvo aktu prasībām un ņemot vērā Valsts ieņēmumu dienestam biežāk uzdotos jautājumus par kontrolēto darījumu pārskata aizpildīšanu.

¹ 2022. gada redakcija, angļu valodā – *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations*.

Pieejams: OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022 | OECD; OECD Transfertcenu noteikšanas pamatnostādnes daudznacionāliem uzņēmumiem un nodokļu administrācijām | Valsts valodas centrs

Kontrolēto darījumu pārskats

Kontrolēto darījumu pārskats (KDP) ir transfertcenu dokumentācija, kas strukturētu datu formā satur informāciju par nodokļu maksātāja veiktajiem kontrolētajiem darījumiem.²

Kontrolēto darījumu pārskata mērķis ir nodrošināt Valsts ieņēmumu dienestam strukturētu un salīdzināmu informāciju par nodokļu maksātāja veiktajiem kontrolētajiem darījumiem un izmantoto tirgus cenas (vērtības) noteikšanas pieeju, lai veicinātu efektīvu transfertcenu risku izvērtēšanu, vienveidīgu normatīvo aktu piemērošanu un mazinātu administratīvo slogu gan nodokļu maksātājiem, gan nodokļu administrācijai. Tādējādi tiek sekmēta efektīvāka un uz riskiem balstīta nodokļu administrēšana.

Kontrolēto darījumu pārskata **sagatavošanas un iesniegšanas prasības** stājas spēkā 2026. gada 1. janvārī un ir piemērojamas kontrolētiem darījumiem, kuri īstenoti, sākot ar pārskata gadu, kurš **sākas** 2025. kalendāra gada laikā.³

Kontrolēto darījumu pārskata sagatavotājs ir uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs⁴ (rezidents vai nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība), kas veic darījumus ar:

- saistītu ārvalstu uzņēmumu;
- saistītām fiziskajām personām;
- citām komercsabiedrībām vai personām, ja tās atrodas, ir izveidotas vai nodibinātas zemu nodokļu vai beznodokļu valstīs vai teritorijās.⁵

Kontrolēto darījumu pārskatā **ietver informāciju**:

- par kontrolētā darījuma veidu, virzienu, kopsummu un darījuma partneri;
- par izmantoto tirgus cenas (vērtības) noteikšanas metodi;
- par salīdzināmo datu avotu, darījuma tirgus cenas (vērtības) noteikšanai testējamo pusi, tirgus cenu (vērtību), izvēlēto tirgus cenas indikatoru un piemēroto tirgus cenas (vērtības) rādītāju.⁶

Uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs (rezidents vai nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība) vietējā dokumentācijā⁷ pamato kontrolēto darījumu pārskatā ietverto darījumu cenas (vērtības) atbilstību tirgus cenai (vērtībai).

² Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.² panta 9.¹ daļa.

³ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" pārejas noteikumu 249. punkts.

⁴ Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 2. panta pirmās daļas 1. un 2. punkts: iekšzemes uzņēmumi, no valsts budžeta finansētas institūcijas, uz kurām neattiecas šā panta otrās daļas nosacījumi, no pašvaldības budžeta finansētas institūcijas, kuras gūst ienākumus no saimnieciskās darbības un uz kurām neattiecas šā panta otrās daļas nosacījumi un pastāvīgās pārstāvniecības.

⁵ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.² panta trešā daļa.

⁶ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.² panta 9.¹ daļa.

⁷ **Vietējā dokumentācija** ir transfertcenu dokumentācija, kas satur informāciju par nodokļu maksātāja veikto kontrolēto darījumu cenas (vērtības) atbilstības tirgus cenai (vērtībai) analīzi.

Kontrolēto darījumu pārskata sagatavošana un iesniegšana

Iesniegšanas nosacījumi un termiņi

Kontrolēto darījumu pārskatā ietver informāciju par kontrolētajiem darījumiem, ja nodokļu maksātāja kontrolēto darījumu kopējā summa pārskata gadā pārsniedz 250 000 *euro*.

Nodokļu maksātājs var nesagatavot informāciju par atsevišķiem kontrolētajiem darījumiem, kuru kopējā vērtība ar konkrēto darījuma partneri pārskata gadā nepārsniedz 90 000 *euro*.

1. tabula

Iesniegšanas nosacījumi un termiņi

Sagatavo un iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā 12 mēnešu laikā pēc attiecīgā pārskata gada beigām ⁸	Var nesagatavot informāciju par darījumiem ⁹
Kontrolēto darījumu summa pārskata gadā > 250 000 EUR	Darījuma kopējā vērtība pārskata gadā =< 90 000 EUR

Kontrolēto darījumu pārskatu **iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā elektroniski strukturētu datu formā, lai nodrošinātu vienveidīgu informācijas sniegšanu par kontrolētajiem darījumiem**. To var izdarīt Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā (turpmāk – EDS): izvēlas sadaļu "Dokumenti", nospiež pogu "Izveidot jaunu dokumentu", apakšsadaļā "Pēc dokumentu grupas" izvēlas dokumentu grupu "Uzņēmumu ienākuma nodokļa dokumenti" un izmanto veidlapu "Kontrolēto darījumu pārskats".

Kā rīkoties, ja kontrolēto darījumu pārskata klasifikatorā nav pieejams atbilstošs darījuma veids vai tirgus cenas (vērtības) indikators

Ja kontrolēto darījumu pārskata tehniskie risinājumi vai pieejamie datu lauki neļauj pilnīgi atspoguļot darījuma ekonomisko būtību, papildu informāciju un sīkāku skaidrojumu sniedz vietējā dokumentācijā, kas pēc Valsts ieņēmumu dienesta pieprasījuma iesniedzama normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Ja kontrolēto darījumu pārskata klasifikatorā nav pieejams atbilstošs darījuma veids (piemēram, valūtas pirkšanas vai pārdošanas darījums) **vai tirgus cenas (vērtības) indikatora veids** (piemēram, kapitāldaļu vērtība), **ieteicams:**

- kontrolēto darījumu pārskata aizpildīšanas nolūkam izvēlēties darījuma veidu "Cits" vai tirgus cenas (vērtības) indikatoru "Cits", papildus precizējot konkrēto

⁸ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.² panta trešā daļa.

⁹ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.² panta vienpadsmitā daļa.

darījuma veidu brīvā teksta laukā "Cits darījuma veids" vai tirgus cenas (vērtības) indikatoru brīvā teksta laukā "Cits izvēlētais tirgus cenas (vērtības) indicators". Šāda pieeja nodrošina pilnīgāku un precīzāku informācijas sniegšanu par deklarēto kontrolēto darījumu un atvieglo tā ekonomiskās būtības izpratni.

Darījuma veida "Cits" izmantošana

Darījuma veids "Cits" nav izmantojams kā vispārīga kategorija dažādu pēc būtības atšķirīgu darījumu apvienošanai vienā ierakstā.

Ja dažādiem darījumiem ir atšķirīga ekonomiskā būtība, tie norādāmi atsevišķi arī tad, ja tiem tiek izmantota kategorija "Cits".

Ja izvēlas darījuma veidu "Cits", brīvā teksta laukā norāda informāciju, kas ļauj identificēt darījuma ekonomisko būtību, tostarp darījuma priekšmetu, tā saimniecisko mērķi un darījumā iesaistīto aktīvu, tiesību vai pakalpojumu raksturojumu vai citu vērtību raksturojumu.

Darījuma aprakstam jābūt pietiekami detalizētam, lai Valsts ieņēmumu dienestam bez papildu informācijas pieprasīšanas būtu saprotams, kāda veida kontrolētais darījums ir veikts.

2. tabula

Darījuma apraksta piemēri

Pietiekams apraksts	Nepietiekams apraksts
- Valūtas pirkšanas darījums - Elektroen. ražošanas projekta attīstīš. pakalpoj. - Kapitāldaļu atsavināšanas darījums - Projekta attīstīšanas tiesību nodošana	- Cits pakalpojums - Dažādi darījumi - Projekta izmaksas - Cits

Kontrolēto darījumu pārskata manuāli aizpildāmajā laukā "Cits [..]" **var ievadīt tekstu līdz 50 rakstu zīmēm**, tajā skaitā atstarpes un speciālās rakstu zīmes, piemēram, %, @, \$.

Kā identificēt darījumus, kas jānorāda kontrolēto darījumu pārskatā

Kontrolēto darījumu pārskatā norāda kontrolētos darījumus, kurus nodokļu maksātājs ir veicis attiecīgajā pārskata gadā ar:

- saistītiem ārvalstu uzņēmumiem;
- saistītām fiziskajām personām;
- personām, kas atrodas, ir izveidotas vai nodibinātas zem nodokļu vai beznodokļu valstīs vai teritorijās.

Identificējot kontrolētos darījumus, vērtē darījuma ekonomisko būtību, nevis tikai tā juridisko formu. Viena darījuma ietvaros var būt vairāki kontrolēti darījumi, ja starp darījuma pusēm tiek veikti dažādi ekonomiski atšķirīgi darījumi.

Lai identificētu darījumu, ieteicams izmantot grāmatvedības uzskaites datus, noslēgtos līgumus, transfertcenu dokumentāciju un citu darījumu pamatojošu dokumentāciju.

Kā noteikt kontrolētā darījuma veidu

Kontrolētā darījuma veidu nosaka atbilstoši darījuma ekonomiskajai būtībai.

3. tabula

Kontrolētā darījuma veida noteikšanas piemēri

Darījums	Kontrolētā darījuma veids
Preču iegāde	Preču pirkšana
Vadības pakalpojumi	Pakalpojumi
Informācijas tehnoloģiju (IT) atbalsta pakalpojumi	Pakalpojumi
Aizdevuma izsniegšana	Finanšu darījums
Procentu maksājumi	Finanšu darījums
Preču zīmes izmantošana	Nemateriālā īpašuma darījums
Kapitāldaļu atsavināšana	Kapitāldaļu darījums

Izvēlas tādu darījuma veidu, kas pēc iespējas precīzāk raksturo darījuma ekonomisko saturu.

Kā noteikt kontrolētā darījuma vērtību

Lai noteiktu kontrolētā darījuma vērtību:

- ir jāidentificē darījumu veids (piemēram, preču pirkšana, preču pārdošana, pakalpojumu sniegšana);
- izmantojot pārskata gada grāmatvedības datus, ir jāvērtē katrs darījuma veids ar konkrēto saistīto personu;
- drīkst grupēt vienveidīgus darījumus. Ja gada laikā notikuši daudzi līdzīgi darījumi ar vienu saistīto personu, tos summē (piemēram, ikmēneša vadības pakalpojumu rēķini tiek vērtēti kopā).

Kontrolētā darījuma vērtība transfertcenu vajadzībām parasti ir **attiecīgajā pārskata gadā grāmatvedībā uzskaitītā darījuma summa starp saistītām personām**, nevis tikai peļņa, uzcenojums vai neapmaksātais atlikums.

Kontrolētā darījuma vērtību nosaka atbilstoši darījuma veidam, piemēram:

- **Preču pārdošana/pirkšana:** kopējā pārskata gada preču darījumu summa.
- **Pakalpojumi:** gada laikā saņemto vai sniegto pakalpojumu kopējā vērtība.
- **Aizdevumi:** pamatsumma plus atzītie procentu maksājumi.
- **Licences un intelektuālā īpašuma maksājumi:** pārskata gada honorāru vai licenču maksājumu summa.
- **Vadības pakalpojumi:** pārskata gadā aprēķinātā maksa.
- **Grupas kontu (cash pool) darījumi:** saistības perioda sākumā plus saņemtā aizdevuma summa pārskata gadā, minus atdotā aizdevuma summa pārskata gadā un plus atzītie procenti pārskata gadā.

Būtisks princips, ja vienai saistītai personai katru mēnesi tiek sniegti, piemēram, IT pakalpojumi, tad kontrolētā darījuma vērtība pārskatā būs **visu gada rēķinu summa par šo darījuma veidu**, nevis katrs rēķins atsevišķi.

Vai kontrolēto darījumu pārskatā jānorāda pievienotās vērtības nodoklis (PVN)

Kontrolēto darījumu pārskatā darījuma cenu (vērtību) norāda **bez pievienotās vērtības nodokļa (PVN)**, t. i., pašu darījuma pamatsummu jeb neto vērtību.

Darījuma vērtībai ir jāatbilst grāmatvedībā atzītajiem ieņēmumiem vai izdevumiem.

Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.² pants, kas regulē kontrolēto darījumu un transfertcenu dokumentācijas prasības, paredz pamatot darījuma cenas (vērtības) atbilstību tirgus cenai (vērtībai) darījumos, ko uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs veic ar saistītām personām.¹⁰

PVN nav kontrolētā darījuma cenas (vērtības) sastāvdaļa transfertcenu izpratnē, jo tas ir valsts budžetā iemaksājams netiešais nodoklis, nevis atlīdzība par precī vai pakalpojumu. **PVN neveido atlīdzību par pašu darījumu.**

Kontrolēto darījumu pārskata aizpildīšanas paraugs

Kontrolēto darījumu pārskata aizpildīšanas paraugā (skat. 1.–5. attēlu) uzskatāmi parādīts, kā vienam nodokļu maksātājam pārskatā norādīt vairākus kontrolētos darījumus ar dažādiem darījumu partneriem, dažādiem darījumu veidiem un dažādām tirgus cenas (vērtības) noteikšanas metodēm. Paraugs paredzēts kā palīgmateriāls kontrolēto darījumu pārskata aizpildīšanai un tajā ietvertā informācija ir ilustratīva.

Kontrolēto darījumu pārskats

Pārbaudīt un saglabāt

Iesniegt

Dokumenta drukas versija

☐ Pirmreizējs dokuments
 ☐ Precizējums

Pamatdati

Reģistrācijas numurs	1234567890
Nosaukums	ĀBOLĪTIS SIA
Adrese	Dārza iela x, Rīga, LV-xxxx
Pārskata gads*	2025
Finanšu gada sākuma datums*	01.01.2025
Finanšu gada beigu datums*	31.12.2025

+ Pievienot darījumu partneri

☐ Apliecinu, ka iesniegtā informācija ir pilnīga un patiesa*

1. Atvērtajā EDS dokumentā "Kontrolēto darījumu pārskats" norāda informāciju par kontrolēto darījumu pārskata iesniedzēju.

2. Aizpilda kontrolēto darījumu pārskata laukus: "Pirmreizējs dokuments" vai "Precizējums"; "Reģistrācijas numurs"; "Nosaukums"; "Adrese"; "Pārskata gads"; "Finanšu gada sākuma datums"; "Finanšu gada beigu datums".

3. Lai turpinātu, spiež pogu "Pievienot darījumu partneri".

1. attēls. Informācija par kontrolēto darījumu pārskata iesniedzēju.

¹⁰ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.² panta otrā daļa.

▼ Darījumu partneris Nr.1

Nosaukums*

UAB Bumbierīts

Reģistrācijas numurs* Rezidences valsts*

1234567 LT - Lietuva

Adrese*

Vilņas iela x, Viļņa, LT-12345

+ Pievienot darījumu

1. Aizpildot kontrolēto darījuma pārskata laukus par darījumu partneri, sniedz šādu informāciju: "Nosaukums"; "Reģistrācijas numurs"; no klasifikatora izvēlas "Rezidences valsts"; "Adrese".

2. Lai turpinātu, spiež pogu "Pievienot darījumu".

2. attēls. Informācija par kontrolēto darījumu pārskata iesniedzēja darījumu partneri.

▼ Darījums Nr.1

Darījuma veids* Darījuma virziens* Kopējā summa*

Prece Pārdota 123456789,00

Tirgus cenas (vērtības) noteikšanas metode*

Darījumu tirās peļņas metode

Salīdzināmo datu avots*

Ārējie salīdzināmie dati

Darījuma testējamā puse*

UAB Bumbierīts

Izvēlētais tirgus cenas (vērtības) indikators*

Operatīvās peļņas norma

Tirgus cenas (vērtības) intervāls

no 2,47 līdz 5,21, vai punkts

Piemērotais tirgus cenas (vērtības) rādītājs*

(Faktiskais cenas (vērtības) rādītājs, kuru uzņēmums piemērojis darījumā ar attiecīgo darījumu partneri)

3,00

+ Pievienot darījumu

1. Aizpildot informāciju par darījumu:

- no klasifikatora izvēlas "Darījuma veids", "Darījuma virziens", "Tirgus cenas (vērtības) noteikšanas metode", "Salīdzināmo datu avots", "Darījuma testējamā puse" un "Izvēlētais tirgus cenas (vērtības) indikators";
- manuāli aizpilda laukus "Kopējā summa", "Tirgus cenas (vērtības) intervāls vai punkts" un "Piemērotais tirgus cenas (vērtības) rādītājs¹¹".

2. Lai turpinātu, spiež pogu "Pievienot darījumu".

3. attēls. Kontrolēto darījumu pārskata forma, ja klasifikators piedāvā precīzu darījuma veidu un tirgus cenas (vērtības) indikatoru.

¹¹ Faktiskais cenas (vērtības) rādītājs, kurš piemērots darījumā ar attiecīgo darījumu partneri.

▼ Darījums Nr.2

Darījuma veids* Darījuma virziens* Kopējā summa*

Cits Sniegts 786900,00

Cits darījuma veids*

Nemateriālā aktīva nodošana

Tirgus cenas (vērtības) noteikšanas metode*

Salīdzināmo nekontrolēto cenu metode

Salīdzināmo datu avots*

Ārējie salīdzināmie dati

Darījuma testējamā puse*

ĀBOLĪTIS SIA

Izvēlētais tirgus cenas (vērtības) indikators*

Cits

Cits izvēlētais tirgus cenas (vērtības) indikators*

Licences maksas likme (%)

Tirgus cenas (vērtības) intervāls

no līdz , vai punkts 3,00

Piemērotais tirgus cenas (vērtības) rādītājs*

(Faktiskais cenas (vērtības) rādītājs, kuru uzņēmums piemērojis darījumā ar attiecīgo darījuma partneri)

3,00

+ Pievienot darījumu

1. Aizpildot informāciju par darījumu:

- no klasifikatora izvēlas "Darījuma veids", "Darījuma virziens", "Tirgus cenas (vērtības) noteikšanas metode", "Salīdzināmo datu avots", "Darījuma testējamā puse" un "Izvēlētais tirgus cenas (vērtības) indikators";
- manuāli aizpilda laukus "Kopējā summa", "Cits darījuma veids", "Cits izvēlētais tirgus cenas (vērtības) indikators", "Tirgus cenas (vērtības) intervāls vai punkts" un "Piemērotais tirgus cenas (vērtības) rādītājs"¹².

2. Lai turpinātu, spiež pogu "Pievienot darījumu".

4. attēls. Kontrolēto darījumu pārskata forma, ja klasifikators nepiedāvā precīzu darījuma veidu un tirgus cenas (vērtības) indikatoru.

▼ Darījums Nr.3

Darījuma veids* Darījuma virziens* Kopējā summa*

Cits Sniegts 10000000,00

Cits darījuma veids*

Specializētas māksl. intelekta platformas izstrāde

Tirgus cenas (vērtības) noteikšanas metode*

Peļņas sadales metode - atlikušās peļņas analīzes pieeja

Atlikušās peļņas analīzes pieeja*

ĀBOLĪTIS SIA UAB Bumbierīts

Mazāk sarežģītā ieguldījuma cenas (vērtības) indikators

Operatīvās peļņas norma Operatīvās peļņas norma

Mazāk sarežģītā ieguldījuma vērtība, %

3,50 3,50

Atlikušās peļņas / zaudējumu sadales faktors

Platformas izstrādes izmaksu bāze. Platformas izstrādes izmaksu bāze. 166

Atlikušās peļņas / zaudējumu sadale, %

62,50 37,50

+ Pievienot darījumu

+ Pievienot darījumu partneri

☒ Apliecinu, ka iesniegtā informācija ir pilnīga un patiesa*

1. Aizpildot informāciju par darījumu:

- no klasifikatora izvēlas "Darījuma veids", "Darījuma virziens", "Tirgus cenas (vērtības) noteikšanas metode" un "Mazāk sarežģītā ieguldījuma cenas (vērtības) indikators";
- manuāli aizpilda laukus "Kopējā summa", "Cits darījuma veids", "Mazāk sarežģītā ieguldījuma vērtība", "Atlikušās peļņas/zaudējumu sadales faktors" un "Atlikušās peļņas/zaudējumu sadale %";
- lauku "Atlikušās peļņas analīzes pieeja" sistēma aizpilda automātiski.

2. Lai turpinātu, spiež pogu "Pievienot darījumu" vai "Pievienot darījumu partneri";

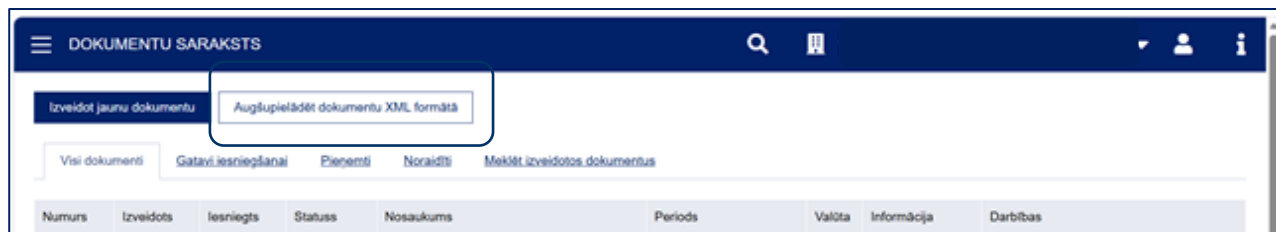
3. Lai pabeigtu, **apliecina, ka iesniegtā informācija ir pilnīga un patiesa.**

5. attēls. Kontrolēto darījumu pārskata forma, ja no klasifikatora izvēlas peļņas sadales metodi.

¹² Faktiskais cenas (vērtības) rādītājs, kurš piemērots darījumā ar attiecīgo darījumu partneri.

Vai pastāv iespēja augšupielādēt EDS dokumenta "Kontrolēto darījumu pārskats" datni XML formātā

Kontrolēto darījumu pārskatu var iesniegt, augšupielādējot datni XML formātā, no dokumentu saraksta izvēloties "Augšupielādēt dokumentu XML formātā".

6. attēls. Kontrolēto darījumu pārskata datnes augšupielāde XML formātā.

Lai izmantotu šo iespēju, XML datnei jābūt sagatavotai atbilstoši EDS noteiktajai XML datņu struktūrai un tehniskajām prasībām, kas ir pieejamas Valsts ieņēmumu dienesta tīmekļvietnē www.vid.gov.lv sadaļā "Aktualitātes" – "Iedzīvotājiem" – "Elektroniskās deklarēšanas sistēma" – "EDS elektronisko dokumentu formātu apraksti" – "Uzņēmumu ienākuma nodokļa dokumenti" – Kontrolēto darījumu pārskats (iesniedz par pārskata gadu, kas sākas 2025. gada 1. janvārī).

Jautājumi un atbildes par kontrolēto darījumu pārskata aizpildīšanu

Nr. p. k.	Situācijas apraksts (jautājums)	Valsts ieņēmumu dienesta ieteikums (atbilde)
KONTROLĒTO DARĪJUMU NORĀDĪŠANA KONTROLĒTO DARĪJUMU PĀRSKATĀ		
1.	Latvijas nodokļu maksātājs iepērk no mātes uzņēmuma visu izejmateriālu. Sniedz savu pakalpojumu kā ierobežota riska ražotājs un pārdod visu gatavo produkciju atpakaļ mātes uzņēmumam. Kā jāaizpilda kontrolēto darījumu pārskats šādā situācijā? Transfertcenu analīzē iepirkumu (izejmateriālu iegādi) atsevišķi neanalizē.	Svarīgi ir precīzi nodalīt katru darījumu ar uzņēmumu, tādējādi kontrolēto darījumu pārskatā norāda gan izejmateriālu iegādes darījumu¹³, gan gatavās produkcijas pārdošanas darījumu. (ESAO Transfertcenu vadlīniju ¹⁴ 1.35. apakšpunkts)
2.	Kā aizpildīt kontrolēto darījumu pārskatu gadījumā, ja Latvijas nodokļu maksātājam transfertcenu analīzē tiek vērtēts kopējais neto rezultāts no vairākiem darījumiem ar saistītām personām, analizējot tos no funkcionālā	Svarīgi ir precīzi nodalīt katru darījumu vai darījumus starp saistītiem uzņēmumiem – šajā gadījumā starp Latvijas nodokļu maksātāju un citiem grupas uzņēmumiem, nodrošinot, ka ar katru grupas uzņēmumu tiek nodrošināta

¹³ **Izejmateriālu iegādes darījums** – darījums par kuru Latvijas nodokļu maksātājs norēķinās saskaņā ar saistītā uzņēmuma izrakstītu rēķinu (notiek izejmateriālu īpašumtiesību maiņa).

¹⁴ Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) dokuments "Transfertcenu noteikšanas vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem un nodokļu administrācijām", 2022. gada redakcija (angļu valodā – *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations*).

	profila perspektīvas, un šo darījumu otrā pusē ir vairāki grupas uzņēmumi, kas veic preču piegādes?	tirgus cenai atbilstoša transfertcena. (ESAO Transfertcenu vadlīniju ¹⁵ 1.35. apakšpunkts) Tādējā katru darījumu ar attiecīgo grupas uzņēmumu norāda kā atsevišķu darījumu ar atsevišķu darījumu partneri.
3.	Kādā veidā kontrolēto darījumu pārskatā būtu jānorāda darījuma vērtība situācijās, kad Latvijas nodokļu maksātājs darbojas kā aģents (pakalpojuma sniedzējs), bet attiecīgās preces grāmatvedības uzskaites vajadzībām atspoguļo bilancē pilnā vērtībā?	Aģents par savu saimniecisko darbību saņem atlīdzību komisijas veidā. Tādējādi vietējā dokumentācijā tiek analizēts aģenta pakalpojuma darījums. Kontrolēto darījumu pārskatā šo darījumu norāda zem darījuma veida "Pakalpojums", bet darījuma vērtība ir aģenta atlīdzība.
4.	Latvijas nodokļu maksātājs "A" 2025. gada 30. decembrī reorganizācijas rezultātā tika iekļauts saistītā uzņēmuma - Latvijas nodokļu maksātājs "B" - sastāvā. Kā sagatavot kontrolēto darījumu pārskatu par Latvijas nodokļu maksātāja "A" 2025. gadā veiktiem darījumiem ar saistītām ārvalstu personām? Vai var apvienot nodokļu maksātāja "A" un nodokļu maksātāja "B" veiktos darījumus ar saistītām ārvalstu personām?	Reorganizācijas rezultātā iekļaujot Latvijas nodokļu maksātāju "A" saistītā uzņēmuma - Latvijas nodokļu maksātājs "B" - sastāvā, nodokļu maksātājs "B" pārņem visas nodokļu maksātāja "A" tiesības un saistības ¹⁶ , bet apvienošanas gadījumā pievienojamā sabiedrība - Latvijas nodokļu maksātājs "A" - beidz pastāvēt bez likvidācijas procesa ¹⁷ . Tā rezultātā Latvijas nodokļu maksātājs "B" savā kontrolēto darījumu pārskatā iekļauj visus Latvijas nodokļu maksātāja "A" 2025. gadā veiktos darījumus ar saistītām ārvalstu personām. Ja abi Latvijas nodokļu maksātāji ir veikuši pēc ekonomiskās būtības un veiktajām funkcijām identiskus darījumus vienā virzienā ar vienu un to pašu darījumu partneri, kontrolēto darījumu pārskata aizpildīšanas vajadzībām nodokļu maksātāja "A" un nodokļu maksātāja "B" veiktos darījumus drīkst apvienot.
5.	Vai kontrolēto darījumu pārskats ir jāiesniedz par darījumiem ar saistītu personu — rezidentu (ķēdes darījums)?	Pamatojoties uz likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15. ² panta trešo daļu, kontrolēto darījumu pārskats nav jāiesniedz par darījumiem ar saistītu personu — rezidentu (darījums notiek vienā piegādes ķēdē), ja rezidents nav šā likuma 1. panta 18. punktā minētā fiziskā persona.
6.	Ja parādnieks ir uzskatāms par kontrolētā darījuma pusi (pirmšķietami, parādnieks nav uzskatāms par kontrolētā darījuma pusi), kā kontrolēto darījumu pārskatā ir jāiekļauj cesijas darījums no parādnieka skatpunkta?	Parādniekam kontrolēto darījumu pārskatā nav jāiekļauj cesijas darījums , bet iekļauj darījumu, kurš rada parādu , t. i., darījumu starp parādnieku un cedentu, ja cedents ir saistīta persona.

¹⁵ Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) dokuments "Transfertcenu noteikšanas vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem un nodokļu administrācijām", 2022. gada redakcija (angļu valodā – *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations*).

¹⁶ Komerclikuma 335. panta otrā, piektā un sestā daļa.

¹⁷ Komerclikuma 335. panta ceturrtā daļa.

	Kā rīkoties gadījumā, ja puses savstarpēji ar līguma nosacījumiem nosaka parādniekam citādāku procentu likmi (mazāku, lielāku), nekā noteikts oriģinālajā aizdevuma līgumā?	Ja parādnieks ar cesionāru noslēdz savstarpēju līgumu ar citiem aizdevuma nosacījumiem, tas ir jauns darījums, ko, ja cesionārs ir saistīta persona, iekļauj kontrolēto darījumu pārskatā.
TIRGUS CENAS (VĒRTĪBAS) INTERVĀLS		
7.	Vai laukā "Tirgus cenas (vērtības) intervāls" ir jānorāda minimālā un maksimālā vērtība vai kvartiles? Vai jānorāda informācija par konkrēto gadu vai trīs gadu vidējais rādītājs?	Kontrolēto darījumu pārskatā ir jānorāda tā informācija, kas tika analizēta un norādīta vietējā dokumentācijā, veicot salīdzināmo datu analīzi un piemērojot attiecīgu darījuma tirgus cenas (vērtības) noteikšanas metodi. Tādējādi, ja vietējā dokumentācijā, piemēram, darījuma tīrās peļņas metodes ietvaros salīdzināmo neatkarīgo uzņēmumu peļņas datu analīzē salīdzināmības uzlabošanai un ekstrēmo rādītāju izslēgšanai izmantoti starpkvartiļu rādītāji, tad kontrolēto darījumu pārskatā kā intervālu norāda pirmās un trešās kvartiles rādītājus. Savukārt, ja tirgus cenas (vērtības) intervāla noteikšanai ir izmantota salīdzināmo datu minimālā un maksimālā vērtība, tad kontrolēto darījumu pārskatā kā intervālu norāda iegūto salīdzināmo datu minimālo un maksimālo vērtību. Kontrolēto darījumu pārskatā norāda salīdzināmo datu atlases rezultātu, kas ir tirgus cenas (vērtības) intervāls vai punkts, neatkarīgi no tā, vai tirgus cenas (vērtības) salīdzināšanai izmantoti viena gada finanšu dati vai trīs gadu finanšu dati. Ja tirgus cenas (vērtības) intervāla noteikšanai tiek izmantoti salīdzināmo neatkarīgo uzņēmumu finanšu rādītāji par trīs gadu periodu, starpkvartiļu intervālu aprēķina, izmantojot visus attiecīgā perioda finanšu rādītāju datus, nevis šo rādītāju vidējās vērtības.
METODES UN METOŽU KOMBINĀCIJAS		
8.	Ko norādīt kontrolēto darījumu pārskatā: - ja darījuma (piemēram, cesijas, kredītportfeļi, kapitāldaļas u. tml.) cena ir noteikta ar eksperta vērtējumu (saukta arī par sesto metodi); - ja darījumu analīzei izmanto vairākas metodes vai metožu kombinācijas; - ja darījuma cenas noteikšanas pamatā ir izmaksu ieguldījuma vienošanās (CCA¹⁸).	Saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 14. novembra noteikumu Nr. 677 "Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma normu piemērošanas noteikumi" 12. punktu Latvijas Republikā tiek izmantotas tikai piecas metodes, kas norādītas šo noteikumu 13., 14., 15., 16. un 17. punktā. Šo noteikumu 19. punkts informē, ka ESAO Transfertcenu vadlīnijas¹⁹ var izmantot kā palīgavotu, lai izprastu piecu metožu tehnikas piemērošanu un kombinēšanu.

¹⁸ CCA – Cost Contribution Arrangements jeb izmaksu ieguldījuma vienošanās.

¹⁹ Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) dokuments "Transfertcenu noteikšanas vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem un nodokļu administrācijām" (angļu valodā – OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations).

	Neizvēloties kādu no pamata metodēm, nav iespējams aizpildīt kontrolēto darījumu pārskata formu.	Tādējādi, norādot minētos darījumus (cesijas, kredītportfeļi, kapitāldaļas, izmaksu ieguldījuma vienošanās u. c.) kontrolēto darījumu pārskatā, kā darījuma veidu norāda "Cits" , ierakstot darījuma veidu brīvā formā, piemēram, izmaksu ieguldījuma vienošanās, un pie metodes norādot vienu no piecām metodēm, kas tiek izmantota atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 677. Ja metodes tiek kombinētas, kontrolēto darījumu pārskatā norāda pamata metodi.
9.	Kā aizpildīt kontrolēto darījumu pārskata lauku "Darījuma testējamā puse", ja tiek piemērota salīdzināmo nekontrolēto cenu metode vai peļņas sadalīšanas metode, kur ESAO ²⁰ izpratnē nav testējamās puses?	Ja darījumam pēc metodes izvēles objektīvi nav testējamās puses (piemēram, salīdzināmo nekontrolēto cenu metode vai peļņas sadalīšanas metode), kontrolēto darījumu pārskata laukā "Darījuma testējamā puse" norāda pusi, par kuru tiek sagatavota salīdzināmības analīze (piemēram, pusi, kuras cenu/likmi faktiski salīdzina ar tirgus cenu (vērtību)). Papildu informāciju par to, ka metodei nav testējamās puses, sniedz vietējā dokumentācijā.
KONTROLĒTO DARĪJUMU PĀRSKATA IESNIEGŠANA UN BŪTISKUMS		
10.	Kad ir jāiesniedz kontrolēto darījumu pārskats, ja nodokļu maksātāja pārskata periods nesakrīt ar kalendāra gadu?	Likuma "Par nodokļiem un nodevām" pārejas noteikumu 249. punkts noteic, ka grozījumi šā likuma 15. ² pantā attiecībā uz transfertcenu dokumentācijas sagatavošanas un iesniegšanas prasībām, kas stājas spēkā 2026. gada 1. janvārī, ir piemērojami kontrolētiem darījumiem, kuri īstenoti, sākot ar pārskata gadu, kurš sākas 2025. kalendāra gada laikā. Ja nodokļu maksātāja pārskata gads ir, piemēram, no 2025. gada 1. maija līdz 2026. gada 30. aprīlim, kontrolēto darījumu pārskats būs jāiesniedz 12 mēnešu laikā pēc attiecīgā pārskata gada beigām, t. i., līdz 2027. gada 30. aprīlim.
11.	Vai kontrolēto darījumu pārskatā drīkst neiekļaut darījumus, kuru kopsumma gadā ir mazāka par 90 000 euro.	Kontrolēto darījumu pārskatā drīkst neiekļaut darījumus, kuri netiek uzskatīti par būtiskiem un kuru kopsumma gadā ir mazāka par 90 000 euro, jo saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15. ² panta 9. ¹ daļu kontrolēto darījumu pārskats ir transfertcenu dokumentācija, kas strukturētu datu formā satur informāciju par nodokļu maksātāja veiktajiem kontrolētajiem darījumiem.
12.	Kā rīkoties situācijā, ja nodokļu maksātāja saistīto pušu darījumi pārsniedz 250 000 euro (respektīvi, tie kvalificējas kontrolēto darījumu pārskata	Ja katra konkrēta darījuma kopējā vērtība attiecīgajā pārskata gadā nepārsniedz 90 000 euro, sagatavojot transfertcenu dokumentāciju, ir tiesības

²⁰ ESAO – Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (angļu valodā – Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)).

	iesniegšanai), taču individuāli darījumi nepārsniedz darījuma būtiskuma sliekšni 90 000 <i>euro</i>? Vai šādā gadījumā ir jāiesniedz kontrolēto darījumu pārskats?	neuzskatīt to par būtisku darījumu un neiekļaut informāciju par to transfertcenu dokumentācijā. Tādējādi katru konkrēto darījumu, kura vērtības kopsumma gadā ir mazāka par 90 000 <i>euro</i>, drīkst neiekļaut kontrolēto darījumu pārskatā un, neskatoties uz to, ka visu darījumu kopsumma pārsniedz 250 000 <i>euro</i>, nav nepieciešams sagatavot un iesniegt kontrolēto darījumu pārskatu.
TREŠO PUŠU IZMAKSU PĀRDALES DARĪJUMI		
13.	Kāds nesaistītu personu darījumu principam atbilstošs uzcenojumu intervāls kontrolēto darījumu pārskata laukā "Tirgus cenas (vērtības) intervāls" ir jānorāda trešo pušu izmaksu pārdales darījumiem, ja faktiski netiek piemērots nekāds izmaksu uzcenojums? Vai šādos gadījumos norādāms vērtības punkts "0" vai arī vērtības intervāls "no 0 līdz 0"?	Ja tiek pārdalītas trešās puses izmaksas bez uzcenojuma, kontrolēto darījumu pārskata tirgus cenas (vērtības) intervālā var izvēlēties vienu no divām iespējām: "0" (vērtības punkts) vai "no 0 līdz 0" (vērtības intervāls). Jauktu darījumu gadījumā²¹ intervālu norāda attiecībā uz tiem darījumiem, kuru cenas veidošanā tiek piemērots peļņas elements (piemēram, 5 % izmaksu bāzei), vienlaikus vietējā dokumentācijā skaidri norādot, ka, piemēram, trešo pušu izmaksas no uzcenojuma bāzes ir izslēgtas.
14.	Ņemot vērā, ka trešo pušu izmaksu pārdales darījumu pamatošanai faktiski netiek izmantoti nekādi salīdzināmie dati (t. i., ne iekšējie, ne ārējie salīdzināmie dati), kāda informācija ir jānorāda kontrolēto darījumu pārskata laukā "Salīdzināmo datu avots", pamatojot šādu darījumu atbilstību nesaistītu personu darījumu principam?	Ņemot vērā, ka kontrolēto darījumu pārskata lauks "Salīdzināmo datu avots" ir aizpildāms obligāti, darījumos, kuru ietvaros tiek pārdalītas nesaistītu trešo pušu izmaksas, kā datu avotu no klasifikatora izvēlas "Ārējie salīdzināmie dati".
15.	Vai jaukta tipa darījumi, kuros viena un tā paša pakalpojuma ietvaros tiek pārdalītas nesaistītu trešo pušu izmaksas bez uzcenojuma un vienlaikus iekļautas iekšējās izmaksas ar piemērotu uzcenojumu, kontrolēto darījumu pārskatā ir norādāmi kā viens darījuma veids? Proti, vai šāds darījums nav jāsadala divos atsevišķos darījumu veidos tikai tādēļ, ka daļai izmaksu tiek piemērots uzcenojums, bet daļai ne?	Kontrolēto darījumu pārskatā darījuma veidu izvēlas pēc darījuma ekonomiskās būtības. Jaukta tipa darījumi, kuros viena un tā paša pakalpojuma ietvaros tiek pārdalītas nesaistītu trešo pušu izmaksas bez uzcenojuma un vienlaikus iekļautas iekšējās izmaksas ar piemērotu uzcenojumu, nav jāsadala divos atsevišķos darījumu veidos.
DARĪJUMU GRUPĒŠANA		
16.	Nodokļu maksātājs ir iegādājies preces no vairākiem saistītiem darījuma partneriem. Visi darījumi ir pamatoti ar kopējo uzņēmuma peļņas normu no visu kontrolētajos darījumos iepirkto preču tālāk pārdošanas. Kāds būtu risinājums kontrolēto darījumu dokumentēšanai kontrolēto	Ja vairāki darījumi ar vairākiem darījuma partneriem ir analizēti kopā (salīdzināmības analizē ir izmantots "portfeļa princips"), kontrolēto darījumu pārskatā norāda katru darījumu ar vienādu "Tirgus cenas (vērtības) intervālu" un vienādu "Piemēroto tirgus cenas (vērtības) rādītāju".

²¹ Darījumos daļa no izmaksām ir nesaistītu trešo pušu izmaksu pārdale bez papildu uzcenojuma piemērošanas, savukārt daļa ir saistīta ar pakalpojumu sniedzēja iekšējām izmaksām, kurām tiek piemērots noteikts uzcenojums.

	darījumu pārskatā, ja salīdzināmības analizē ir izmantots "portfeļa princips", proti, vairāki darījumi ar vairākiem darījuma partneriem ir analizēti kopā?	
17.	Vai kontrolēto darījumu pārskata sagatavošanas vajadzībām darījumus, kuru funkcionālais profils un cenu noteikšanas principi ir vienādi (piemēram, visi preču iegādes vai zemas pievienotās vērtības pakalpojumu darījumi), var apvienot vienā darījumu veidā (t. i., veikt vienu ierakstu kontrolēto darījumu pārskatā par visu darījumu kopsummu), atspoguļojot to grupēšanas pieeju, kāda tiek izmantota vietējā dokumentācijā funkcionālās analīzes veikšanai, transfertcenu metodes izvēlei un tirgus cenu noteikšanai? Nemot vērā minēto par darījumu grupēšanu un ESAO Transfertcenu vadlīnijās²² noteikto, ka cieši savstarpēji saistītus darījumus var vērtēt kopā, vai ir korekti kontrolēto darījumu pārskata līmenī visus darījumus (piemēram, zemas pievienotās vērtības pakalpojumu darījumus), kuriem ir līdzīga ekonomiskā būtība, vienāda cenu noteikšanas pieeja un piemērotais izmaksu uzcenojums, atspoguļot kā vienu darījumu veidu (t. i., veikt vienu ierakstu kontrolēto darījumu pārskatā), pat ja katra pakalpojumu veida izmaksu bāze tiek aprēķināta, ņemot vērā atšķirīgus izmaksu attiecināšanas kritērijus (piemēram, pēc apgrozījuma, darbinieku skaita u. c.)?	Kontrolēto darījumu pārskata sagatavošanas vajadzībām viena veida kontrolētos darījumus (piemēram, iegādāti "vadības un atbalsta pakalpojumi", kuriem ir vienāds funkcionālais profils, vienots cenu noteikšanas princips/metode, peļņas noteikšanas indikators, peļņas rādītājs un viens darījumu partneris) ir pieļaujams apvienot un norādīt kā vienu darījumu, pat ja katra pakalpojumu veida (personāla vadība, finanšu vadība u. c.) izmaksu bāze tiek aprēķināta, ņemot vērā atšķirīgus izmaksu attiecināšanas kritērijus.
18.	Ja kontrolēto darījumu pārskatā tiek piemērota tāda pati pieeja kā vietējā dokumentācijā (t. i., dažādi pakalpojumi tiek apkopoti vienā pakalpojumu veidā, piemēram, vērtspapīru turēšanas pakalpojumi), vai transfertcenu intervāla atspoguļošanas nolūkā kontrolēto darījumu pārskatā ir pieļaujams: • apkopot visu attiecīgā pakalpojumu veida tirgus cenas (vērtības) intervālus; • šo kopējo apvienoto intervālu norādīt kontrolēto darījumu pārskata laukā "Tirgus cenas (vērtības) intervāls"?	Ja vērtspapīru turēšanas un citi banku pakalpojumi ar vienu darījumu partneri vienā virzienā tiek pamatoti apkopoti vienā pakalpojumu veidā, tad kontrolēto darījumu pārskatā pieļaujams norādīt apvienoto intervālu, norādot to kontrolēto darījumu pārskata laukā "Tirgus cenas (vērtības) intervāls".
FINANŠU DARĪJUMI		
19.	Ņemot vērā, ka kontrolēto darījumu pārskata laukā "Piemērotais tirgus cenas (vērtības) rādītājs" ir jānorāda viena skaitliska vērtība, kā rīkoties situācijā, kad tiek apkopoti vairāki finanšu darījumi vienā darījumu veidā un katram	Ja vērtspapīru turēšanas vai citi banku pakalpojumi ar vienu darījumu partneri vienā virzienā ir apkopoti vienā darījuma veidā un katram atsevišķam darījumam ir savs piemērotais tirgus cenas (vērtības) rādītājs, laukā "Piemērotais tirgus

²² Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) dokuments "Transfertcenu noteikšanas vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem un nodokļu administrācijām" (angļu valodā – *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations*).

	atsevišķam finanšu darījumam ir savs piemērotais tirgus cenas (vērtības) rādītājs, kas turklāt laika gaitā, mainoties bankas pakalpojumu cenrādīm, var mainīties?	cenas (vērtības) rādītājs” ieteicams norādīt aritmētisko vidējo rādītāju. Izvēlēto pieeju apraksta vietējā dokumentācijā.
20.	Vai kontrolēto darījumu pārskata ietvaros ir pieļaujams saglabāt vietējā dokumentācijā piemēroto darījumu grupēšanas pieeju un apkopot dažādu finanšu produktu (piemēram, noguldījumu, aizdevumu, atvasināto instrumentu un garantiju) ienākumus un izdevumus kā vienu darījuma veidu katrai produktu kategorijai, pat ja šīm produktu kategorijām ir atšķirīgi cenu intervāli?	Kontrolēto darījumu pārskata ietvaros darījumu grupēšana ir pieļaujama tiklīdz, ciktāl tā nodrošina, ka pārskatā sniegtā informācija korekti atspoguļo darījumu ekonomisko būtību un piemēroto transfertcenu noteikšanas metodoloģiju. Ja atsevišķām finanšu produktu kategorijām tiek piemērotas atšķirīgas transfertcenu noteikšanas metodes, peļņas indikatori vai tirgus cenas (vērtības) intervāli (piemēram, atšķirīgs riska profils un cenu noteikšanu ietekmējošie faktori), šādas kategorijas kontrolēto darījumu pārskatā norāda atsevišķi (atsevišķos darījumu veidos). Kontrolēto darījumu pārskatā norāda darījumus tikai ar vienu darījuma partneri, ievērojot arī darījuma veidu un virzienu. Tādējādi vienā kontrolēto darījumu pārskata ierakstā nav pieļaujams apvienot darījumus ar vairākiem darījuma partneriem, jo kontrolēto darījumu pārskats paredz norādīt darījuma veidu, virzienu, kopsummu un darījuma partneri strukturētu datu formā.
21.	Pēc kādiem principiem būtu jānosaka un jānorāda “Tirgus cenas (vērtības) intervāls” un “Piemērotais tirgus cenas (vērtības) rādītājs” konkrētai darījumu grupai (piemēram, noguldījumu procentiem), ja šajā darījumu grupā ir ietverti darījumi ar atšķirīgiem cenu intervāliem. Vai šādos gadījumos būtu atļauts kā “Tirgus cenas (vērtības) intervāls” norādīt visu attiecīgās darījumu grupas darījumu tirgus cenu minimālo un maksimālo vērtību (t. i., kopējo intervālu)? Kā šādos gadījumos būtu jānosaka un jānorāda kontrolēto darījumu pārskatā “Piemērotais tirgus cenas (vērtības) rādītājs” darījumu grupai, kurā ietverti darījumi ar atšķirīgiem cenu intervāliem.	Ja darījumu grupā ir ietverti darījumi ar atšķirīgiem cenu intervāliem, laukā “Piemērotais tirgus cenas (vērtības) rādītājs” ieteicams norādīt aritmētisko vidējo rādītāju. Izvēlēto pieeju apraksta vietējā dokumentācijā. Savukārt laukā “Tirgus cenas (vērtības) intervāls” var norādīt visu attiecīgās darījumu grupas darījumu tirgus cenu minimālo un maksimālo vērtību (t. i., kopējo intervālu).
22.	Finanšu darījumos (piemēram, aizdevumos) procentu likme bieži tiek noteikta kā bāzes likme (piemēram, <i>EURIBOR</i>) plus pievienotā likme, kā šādos darījumos jāaizpilda kontrolēto darījumu pārskata lauki “Tirgus cenas (vērtības) intervāls” un “Piemērotais tirgus cenas (vērtības) rādītājs”: • vai laukā “Tirgus cenas (vērtības) intervāls” var norādīt pilno faktiski	Finanšu darījumos, kuros aizdevuma procentu likme tiek noteikta kā <i>EURIBOR</i> likme plus pievienotā likme, kontrolēto darījumu pārskata laukā “Tirgus cenas (vērtības) intervāls” var norādīt kopējo faktiski piemēroto procentu likmi (t. i., <i>EURIBOR</i> likme plus pievienotā likme, kur <i>EURIBOR</i> likme tiek noteikta uz sākuma datumu).

	piemēroto procentu likmju intervālu (t. i., bāzes likme plus pievienotā likme), kur bāzes likme (piemēram, <i>EURIBOR</i>) tiek noteikta uz sākuma datumu; kā šādos gadījumos būtu jānosaka "Piemērotais tirgus cenas (vērtības) rādītājs" darījumu grupai, kurā ietverti darījumi ar atšķirīgiem procentu likmju intervāliem.	Ja finanšu darījumi (piemēram, aizdevumi) ar vienu darījumu partneri vienā virzienā ir apkopoti vienā darījuma veidā un katram atsevišķam darījumam ir atšķirīgi procentu likmju intervāli, laukā "Piemērotais tirgus cenas (vērtības) rādītājs" ieteicams norādīt aritmētisko vidējo procentu likmi. Izvēlēto pieeju apraksta vietējā dokumentācijā.
23.	Vai kontrolēto darījumu pārskata sagatavošanas nolūkā procentu ienākumus un izdevumus par korespondentkontu un nostro kontu atlikumiem dažādās valūtās drīkst apkopot vienā summā <i>euro</i> ekvivalentā (piemēram, norādot kopējo procentu ienākumu un izdevumu summu <i>euro</i>), vai arī šie darījumi būtu jānorāda atsevišķi pa valūtām vai citā detalizācijas pakāpē un kādā?	Kontrolēto darījumu pārskata sagatavošanas nolūkā procentu ienākumus un izdevumus par korespondentkontu un nostro kontu atlikumiem dažādās valūtās drīkst apkopot vienā summā <i>euro</i> ekvivalentā, ievērojot, ka darījumi veikti ar vienu darījumu partneri un valūta konvertēta <i>euro</i> darījuma datumā.
24.	Kontrolēto darījumu pārskatā ievadāmie skaitļi – tirgus cena (vērtība) un faktiskā darījuma cena (vērtība) – ir ierobežoti ar 13 cipariem un diviem decimālskaitļiem. Ievadot cenu (vērtību) ar vairāk kā diviem decimālskaitļiem, cena (vērtība) tiek matemātiski noapaļota atbilstoši noteiktajam. Šāda noapaļošana liedz iespēju iesniegt precīzu informāciju par kontrolētiem valūtas maiņas darījumiem ar saistītām personām, jo gandrīz visiem valūtas maiņas darījumiem gan faktiskā cena, gan salīdzināmās tirgus cenas satur 4–6 decimālskaitļus. Kādi ir iespējamie tehniskie risinājumi, lai būtu iespēja iesniegt kontrolēto darījumu pārskatu ar patiesu un korektu informāciju par valūtas maiņas darījumiem?	Kontrolēto darījumu pārskata laukā "Tirgus cenas (vērtības) intervāls vai punkts" un "Piemērotais tirgus cenas (vērtības) rādītājs" ievadot cenas (vērtības) rādītāju ar vairāk nekā diviem decimālskaitļiem aiz komata, cena (vērtība) tiek matemātiski noapaļota līdz diviem decimālskaitļiem. Ja kontrolēto darījumu pārskata tehniskais formāts neļauj precīzi (pilnā apjomā) atspoguļot valūtas maiņas darījuma faktisko cenu, ieteicams cenu norādīt, piemēram, tūkstošos <i>euro</i>. Šādos gadījumos kontrolēto darījumu pārskata laukā "Izvēlētais tirgus cenas (vērtības) indikators" no klasifikatora izvēlas "Cits" un manuāli aizpildāmajā laukā "Cits tirgus cenas (vērtības) indikators" norāda "Valūtas kurss tūkstošos <i>euro</i>".
KAPITĀLDAĻU DARĪJUMI		
25.	Kontrolēto darījumu pārskata aizpildīšana kapitāldaļu iegādes darījumā, kurā uzņēmums "A" iegādājas no saistītā uzņēmuma "B" tam 100 % piederošās uzņēmuma "C" kapitāldaļas: kura no Ministru kabineta noteikumu Nr. 677²³ 13.-17. punktā minētajām transfertcenu metodēm šādā gadījumā uzskatāma par piemēroto metodi kontrolēto darījumu pārskata vajadzībām;	Ja kapitāldaļu iegādes darījuma vērtība tika noteikta, izmantojot uzņēmuma "C" iekšējos datus un neatkarīgas trešās puses vērtējumā izmantotus salīdzināmu neatkarīgu uzņēmumu ārējos datus, kapitāldaļu iegādes darījuma tirgus cenas noteikšanai atbilstošs datu avots ir ārējie dati – salīdzināmu darījumu dati vai salīdzināmu uzņēmumu finanšu dati. Darījuma tirgus cenas noteikšanas metodi izvēlas atkarībā no ticamas informācijas pieejamības un

²³ Ministru kabineta 2017. gada 14. novembra noteikumi Nr. 677 "Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma normu piemērošanas noteikumi".

	ņemot vērā, ka tika izmantoti gan iekšējie dati (primāri), gan ārējie, kāds ir atbilstošāks salīdzināmo datu avots.	salīdzināmības pakāpes starp kontrolēto darījumu un nekontrolēto darījumu vai nesaistītu personu finanšu rādītājiem. Lai precīzāk noteiktu darījuma tirgus cenu (vērtību), darījuma tirgus cenas noteikšanas metodes var kombinēt. Ja metodes tiek kombinētas, tad kontrolēto darījumu pārskatā norāda pamata metodi. Piemēram, ja cenas pamatošanā dominē salīdzināmu darījumu dati, tad metode ir "salīdzināmo nekontrolēto cenu metode".
26.	Kāds ir atbilstošais tirgus cenas (vērtības) indikators kapitāldaļu iegādes darījumam?	Ja izmantota salīdzināmu nekontrolētu cenu metode, atbilstošais tirgus cenas indikators ir kapitāldaļu vērtība (Equity Value) euro. Aizpildot kontrolēto darījumu pārskata lauku "Izvēlētais tirgus cenas (vērtības) indikators", var izvēlēties vienu no iespējām: - kā tirgus cenas indikatoru norādīt "Cena naudas vienība"; - kā tirgus cenas indikatoru norādīt "Cits" un, aizpildot kontrolēto darījumu pārskata lauku "Cits izvēlētais tirgus cenas (vērtības) indikators", norādīt "Kapitāldaļu vērtība (Equity Value)".
27.	Kontrolēto darījumu pārskata aizpildīšana kapitāldaļu atsavināšanas darījumā²⁴, kurā piemērota diskontētās naudas plūsmas metode: - kura no Ministru kabineta noteikumu Nr. 677²⁵ 13.–17. punktā minētajām transfertcenu metodēm uzskatāma par piemēroto metodi kontrolēto darījumu pārskata vajadzībām; - kāds finanšu rādītājs (indikators) būtu norādāms kontrolēto darījumu pārskatā kā analizētais rādītājs; - kādi dati ir uzskatāmi par salīdzināmajiem datiem kontrolēto darījumu pārskata aizpildīšanas vajadzībām.	Kapitāldaļu atsavināšanas darījumā atbilstošākā ir salīdzināmo nekontrolēto cenu metode²⁶, jo diskontētās naudas plūsmas (DCF) tehnika pati par sevi nav atsevišķa darījuma tirgus vērtības noteikšanas metode, bet gan ekonomiskās analīzes tehnika, kas tiek izmantota kādas darījuma tirgus vērtības noteikšanas metodes ietvaros²⁷. Salīdzināmo nekontrolēto cenu metode balstās uz tirgus cenu noteikšanu līdzīgos darījumos²⁸. Ja tieši salīdzināms darījums nav pieejams, diskontētās naudas plūsmas (DCF) tehnika tiek izmantota, lai prognozētu tirgus cenu (<i>arm's length price</i>). Atbilstošais tirgus cenas indikators ir kapitāldaļu vērtība (Equity Value) euro ekvivalentā. Aizpildot kontrolēto darījumu pārskata lauku "Izvēlētais tirgus cenas (vērtības) indikators", var izvēlēties vienu no iespējām: kā tirgus cenas indikatoru norādīt "Cena naudas vienība";

²⁴ Atbilde sniegta pieņemot, ka "atsavināt" nozīmē pārdot, dāvināt, apmainīt vai citādi nodot īpašumu.

²⁵ Ministru kabineta 2017. gada 14. novembra noteikumi Nr. 677 "Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma normu piemērošanas noteikumi".

²⁶ Ministru kabineta 2017. gada 14. novembra noteikumu Nr. 677 "Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma normu piemērošanas noteikumi" 13. punkts.

²⁷ Turpat, 9. punkts.

²⁸ Turpat, 13. punkts.

		kā tirgus cenas indikatoru norādīt "Cits" un, aizpildot kontrolēto darījumu pārskata lauku "Cits izvēlētais tirgus cenas (vērtības) indicators", norādīt "Kapitāldaļu vērtība (<i>Equity Value</i>)". Kapitāldaļu vērtība norādāma <i>euro</i> ekvivalentā. Kontrolēto darījumu pārskatā nav paredzēts norādīt konkrētu salīdzināmo datu veidu (piemēram, salīdzināmu uzņēmumu finanšu un tirgus dati, kas izmantoti diskontētās naudas plūsmas (<i>DCF</i>) pieņēmumu noteikšanai (<i>WACC</i>, beta koeficients, kapitāla struktūra, izaugsmes tempi u. c.) vai salīdzināmi kapitāldaļu atsavināšanas darījumi). Aizpildot kontrolēto darījumu pārskatu, izvēlas vienu no iespējām: "Ārējie salīdzināmie dati" vai "Iekšējie salīdzināmie dati". Ja kapitāldaļu atsavināšanas darījumā izmanto diskontētās naudas plūsmas (<i>DCF</i>) tehniku, ieteicams norādīt ārējos salīdzināmos datus.
KRAVU EKSPEDĪCIJAS PAKALPOJUMI		
28.	Ja pārskata gada laikā ar vienu un to pašu saistīto personu tiek veikti vairāki simti atsevišķu transporta pakalpojumu darījumu (par katru pārvadājumu tiek izrakstīts atsevišķs rēķins), vai 90 000 <i>euro</i> sliekšnis ir vērtējams: - katram atsevišķam darījumam (rēķinam); - vai visu transporta pakalpojumu kopējai summai ar konkrēto saistīto personu attiecīgajā pārskata gadā?	Ja darījumiem ar vienu un to pašu saistīto ārvalstu personu ir viena ekonomiskā būtība (kravu ekspedīcijas pakalpojumi), tad ir jāvērtē, vai visu transporta pakalpojumu kopējā darījuma vērtība vienā virzienā, proti, transporta pakalpojumu sniegšana vai transporta pakalpojumu saņemšana, ar konkrēto saistīto personu attiecīgajā pārskata gadā pārsniedz vai nepārsniedz 90 000 <i>euro</i>. Transfertcenu dokumentācijā, tajā skaitā kontrolēto darījumu pārskatā, drīkst neiekļaut informāciju par darījumu, kura kopējā vērtība attiecīgajā pārskata gadā nepārsniedz 90 000 <i>euro</i>.²⁹ Tādējādi, ja kontrolētā darījuma kopējā vērtība ar katru no saistītām personām ir lielāka par 90 000 <i>euro</i> un nepārsniedz 250 000 <i>euro</i>, bet attiecīgajā pārskata gadā kontrolēto darījumu vērtība ar visām attiecīgajām saistītām personām³⁰ kopā pārsniedz 250 000 <i>euro</i>, sagatavo un iesniedz kontrolēto darījumu pārskatu.
29.	Ja pārskata gadā ar vienu un to pašu saistīto personu tiek veikta gan transporta pakalpojumu sniegšana, gan transporta	Svarīgi ir precīzi nodalīt katru darījumu ar saistīto personu. ³¹

²⁹ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.² panta vienpadsmitā daļa.

³⁰ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.² panta otrās daļas 1., 2. un 3. punkts.

³¹ Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dokumenta "Transfertcenu noteikšanas vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem un nodokļu administrācijām" I nodaļa, 1.35. punkts (2022. gada redakcija, angļu valodā – *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations, Chapter I, paragraphs 1.35 (2022)*).

	pakalpojumu saņemšana, vai 90 000 <i>euro</i> sliekšnis ir jāvērtē: • atsevišķi katram darījuma virzienam (pakalpojumu sniegšana vai pakalpojumu saņemšana); • vai summējot abus darījuma virzienus kopā?	Kontrolēto darījumu pārskatā norāda gan transporta pakalpojumu sniegšanu, gan transporta pakalpojumu saņemšanu, kā arī informāciju par kontrolētā darījuma veidu, virzienu, kopējo summu un darījuma partneri.³² Ja darījumu virzieni ir atšķirīgi, tad abus darījumus nevar summēt kopā. Darījumu vērtības summa nosakāma tā, lai tā objektīvi atspoguļotu kontrolētā darījuma vērtību pārskata gadā, kas atspoguļo ieņēmumus un izmaksas, kas nodokļu maksātājam ir radušies.
30.	Vai regulāri transporta pakalpojumi, kas tiek sniegti vai saņemti no vienas un tās pašas saistītās personas pārskata gada laikā, ir uzskatāmi par vienu darījumu kategoriju, neskatoties uz to, ka katrs pārvadājums atšķiras pēc maršruta, kravas, cenas un citiem nosacījumiem?	Nosakot darījumu kategoriju informācijas atspoguļošanai kontrolēto darījumu pārskatā, izšķiroša nozīme ir darījumu ekonomiskajai būtībai, darījuma puses funkcionālajam profilam, darījuma virzienam, cenu noteikšanas metodei, nevis katra atsevišķā darījuma individuālajām pazīmēm, piemēram, maršrutam vai kravas lielumam. Tādēļ gadījumā, ja visi darījumi attiecas uz viena veida pakalpojumu – kravu ekspedīcijas pakalpojumu sniegšanu vai kravu ekspedīcijas pakalpojumu saņemšanu – ar vienu darījumu partneri un darījumos ir izmantota viena un tā pati darījuma tirgus cenas (vērtības) noteikšanas metode, tirgus cenas (vērtības) indikators un tirgus cenas (vērtības) intervāls, darījumus apvieno vienā darījumu kategorijā.

³² Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.² panta 9.¹ daļa.

Kam jāpievērš uzmanība

Pirms kontrolēto darījumu pārskata iesniegšanas ieteicams pārliecināties, ka:

- ir identificēti visi kontrolētie darījumi, kuri atbilst normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem;
- kontrolēto darījumu pārskatā ietvertā informācija atbilst grāmatvedības uzskaites datiem;
- kontrolēto darījumu pārskatā norādītā informācija ir savstarpēji saskaņota ar vietējo dokumentāciju;
- darījuma veids, virziens, vērtība, piemērotā tirgus cenas (vērtības) noteikšanas metode un citi pārskatā norādītie dati atbilst kontrolētā darījuma ekonomiskajai būtībai;
- ir ievērots kontrolēto darījumu pārskata iesniegšanas termiņš;
- pārskatā nav izlaista normatīvajos aktos noteiktā informācija.

Jāraugās, lai tiktu ievērots transfertcenu dokumentācijas³³, tajā skaitā kontrolēto darījumu pārskata, iesniegšanas termiņš un netiek pārkāptas normatīvajos aktos paredzētās transfertcenu dokumentācijas sagatavošanas prasības.

Jāņem vērā, ka kontrolēto darījumu pārskats ir transfertcenu dokumentācijas sastāvdaļa. Tādēļ kontrolēto darījumu pārskatā sniegtajai informācijai jābūt pietiekamai, lai identificētu kontrolēto darījumu un nodrošinātu tās sasaisti ar vietējā dokumentācijā ietverto informāciju.

Ja kontrolēto darījumu pārskatā tehnisku ierobežojumu dēļ nav iespējams pilnīgi atspoguļot kontrolētā darījuma ekonomisko būtību vai citus būtiskus darījuma aspektus, sīku aprakstu sniedz vietējā dokumentācijā.

Prasību neievērošanas sekas

Valsts ieņēmumu dienests var piemērot soda naudu līdz vienam procentam no kontrolētā darījuma summas, kas attiecīgajā pārskata periodā norādāma nodokļu maksātāja ieņēmumos vai izdevumos, bet ne vairāk kā 100 000 *euro*, ja:

- nav ievērots transfertcenu dokumentācijas, tajā skaitā kontrolēto darījumu pārskata, iesniegšanas termiņš;
- transfertcenu dokumentācijā nav iekļauta būtiska normatīvajos aktos paredzētā informācija un tādēļ nav iespējams pārliecināties, vai kontrolētā darījuma cena (vērtība) ir noteikta atbilstoši tirgus cenai (vērtībai).

³³ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.² panta pirmā daļa – **Transfertcenu dokumentācija ietver** globālo dokumentāciju, vietējo dokumentāciju, **kontrolēto darījumu pārskatu** un starptautiskās uzņēmumu grupas pārskatu par katru valsti.

Biežāk sastopamie riski

Īpaša uzmanība jāpievērš gadījumiem, kad:

- kontrolēto darījumu pārskatā nav norādīti visi kontrolētie darījumi;
- nepareizi noteikts darījuma veids vai darījuma virziens;
- darījuma vērtība nesakrīt ar grāmatvedības datiem;
- kontrolēto darījumu pārskatā norādītā informācija nesakrīt ar vietējā dokumentācijā ietverto informāciju;
- izvēlēta neatbilstoša tirgus cenas (vērtības) noteikšanas metode vai tirgus cenas indikators.

Saistītā informācija

Metodiskais materiāls "Transfertcenu dokumentācija" (01.01.2026. aktualizētā versija), skatīt saiti
<https://www.vid.gov.lv/lv/informativie-un-metodiskie-materiali-13>

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 17.09.2026.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: pirmreizējs materiāls

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt
Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmas (EDS) sadaļā "Sarakste ar VID"